

Egyházi Képviselő Tanács

1991. október 3-án tartotta III. évnegyedi ülését, melynek tárgyát képezte a június 27—október 2. között elnökiileg elintézett fontosabb adminisztratív és gazdasági ügyekről, az egyetemes unitárius ifjúsági és lelkészi konferenciáról szóló jelentések, valamint a különböző bizottságok jegyzőkönyvei és a templomépítéssel kapcsolatos kérdések.

December 5-én tartotta az E.K.Tanács a IV. évnegyedi ülését, melynek tárgysorozatán az 1991. december 11—12. napjain tartandó Főtanács előkészítése szerepelt, valamint az egyházköri közgyűlések jegyzőkönyvei, a lelkészképzéssel és a Nyudíjpenztárral kapcsolatos ügyek.

Egyházi Főtanács

1991. december 11—12-én tartotta ülését. Tárgysorozatán szerepeltek: az egyházköri választások megerősítése, az új főtanácsi tagok eskütétele, tiszteletbeli címek adományozása, Püspök, Egyházi Képviselő Tanács és Nyudíjpenztár jelentése, számadások és költségvetések.

A főtanácsi istentiszteleten a szószéki szolgálatot Szombatfalvi József csehétfalvi lelkész végezte (4 Móz 14, 21—23; 2 Tessz 2, 16—17). Az istentisztelet keretében megemlékezés történt Balázs Ferencről születésének 90. évfordulója alkalmából. Előadást tartott dr. Erdő János főjegyző, szavalt Szabó Dezső kolozsvári lelkész és Józsa Lajos teol. hallgató; énekszámot adott elő a teológiai hallgatók kórusa.

A Főtanács tagjai közebeden vettek részt a Teológiai Intézet konviktusában, ahol dr. Szabó Pál tanácstag hagyományos Berde pchárköszöntőjét (betegsége miatt) Zoltán Attila főtanácsi tag olvasta fel.

Egyházköri közgyűlés

A székelykeresztúri egyházkör október 15-én tartotta évi rendes közgyűlését a kissolyosi egyházközségben. A közgyűlés tárgysorozatán szerepelt: az esperes évi jelentése, a pásztorációról, valláserkölcsi nevelésről, szórványgondozásról és lélekszámról szóló jelentések, választások, pénztári számadás és költségvetés.

A közgyűlés alkalmával tartott istentiszteleten a lelkészi szolgálatot Fóris F. Zoltán újszékelyi gyakorló segédlelkész, az énekvezéretrendőket Bán Sándor alsóboldogfalvi kántor végezte. Az egyházi központot Farkas Dénes főszámvevő képviselte.

Lelkészi értekezletek

Az 1991. III. évnegyedi lelkészi értekezleteket október 9—22. között tartották; a maros-küküllői egyházköriben október 15-én az erdőszentgyörgyi filiában, a székelykeresztúri egyházköriben október 22-én

Székelykeresztúron, a székelyudvarhelyi egyházkörben október 10-én Székelyudvarhelyen, a sepsiszentgyörgyi egyházkörben október 9-én Brassóban. Az értekezleteken két előadás hangzott el: dr. Rezi Elek: Az unitárius kereszténység felfogása a szentlélekről, és Vargha Jenő László: Az egzisztencialista ihletettségu pszichológiai irányzatok. Az értekezleteken az egyházi központ részéről András György előadó-tanácsos, dr. Rezi Elek teológiai tanár és Szabó Zoltán titkár vettek részt.

A IV. évnegyedi lelkészi értekezleteket 1991. november 26 és 29-én tartották meg Marosvásárhelyen, Tordán, Székelykeresztúron és Brassóban. Az értekeztet tárgyát két előadás képezte: dr. Szabó Árpád: A lelkészi hivatás eszménye: a szolgálat és Vargha Jenő László: A csoport-pszichoterápiák fő irányzatai. Az értekezleteken egyházi központunkat dr. Szabó Árpád rektor és András György előadótanácsos képviselték.

Lelkésznevelés

A Teológiai Intézetben 1991. október 1-én tartották meg az évnnyitó ünnepélyt. Az unitárius hallgatók évnnyitó istentisztelete október 6-án volt; a szószéki szolgálatot dr. Szabó Árpád rektor végezte.

Az 1991—1992. tanulmányi év I. félvi előadásait október 1 — december 19. között tartották. Az új tanévben az unitárius gyakorlati teológia előadótanári állásába kinevezést nyert Kovács István homoródújfalvi lelkész, doktorjelölt, lektori minőségben. Állását 1991. november 1-el foglalta el.

Személyi változások

Kiss Jenő fogaras-nagyszebeni lelkész 1991. október 1. hatállyal nyugalomba vonult. 1925. április 21-én született Kőkösben. Teológiai tanulmányait az Unitárius Teológiai Akadémián és a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán végezte 1950-ben. 1950. július 29-től előbb, mint gyakorló segédlelkész, majd mint rendes lelkész működött a fogaras-nagyszebeni egyházköztségben 41 éven át nyugalmobavonulásáig.

Nagy Zoltán szentivánlaborfalvi lelkész 41 évi szolgálat után 1991. november 1-től nyugalomba vonult. 1926 június 21-én született Árkoson. Teológiai tanulmányait az Unitárius Teológiai Akadémián és a Protestáns Teológiai Intézetben végezte 1950-ben. 1951-ben, mint gyakorló segédlelkész Nagyajtán, majd a szentivánlaborfalvi egyházköztségben szolgált rendes lelkészi minőségben.

Seres T. László tordatúri lelkész 37 évi szolgálat után 1991. október 1-el nyugalomba vonult. 1928. december 2-án született Alsómeszesen. Teológiai tanulmányait a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán végezte 1953-ban. 1953. december 15-től az egyházi központban, 1959. október 1-től a Teológiai Intézetben, 1968-tól a tordatúri egyházköztségben szolgált rendes lelkészi minőségben.

A nyugalmobavonult lelkészek életére Isten áldását kérjük.

Rüsz Tibor abszolvens teológiai hallgató 1991. október 1. hatállyal kinevezést nyert a fogaras-nagyszebeni egyházköztségbe gyakorló segédlelkészi minőségben.

Török István abszolvens teológiai hallgató gyakorló segédlelkészi kinevezést nyert október 1. hatállyal a medeséri egyházközségbe.

■ *Lelkészbeiktató ünnepély*

Bíró Lajos lelkészt 1991. október 20-án iktatták be a siménfalvi egyházközségbe. A kinevezési iratot Botha Dénes fiatfalvi lelkész olvasta fel, ezt követte Bíró Lajos beköszöntő prédikációja (Jer. 31, 31) majd Báró József esperes iktatta be hivatalába. A siménfalvi gyülekezet nevében Marosi Imre gondnok, Vári Dezső és Sipos Irén gyülekezeti tagok köszöntötték; az egyházkör részéről Botha Dénes, az egyházi központ nevében Farkas Dénes főszámvevő üdvözltek. Az ünnepély szeretetvendégséggel ért véget.

■ *Bölöni Farkas Sándor születésének 150. évfordulója* alkalmából emlékünnepelet tartottak 1991. október 13-án Bölönben, mely alkalommal leleplezték Bölöni Farkas Sándor mellszobrát. Az ünnepélyen dr. Erdő János főjegyző tartott istentiszteletet.

■ *Dávid Ferenc emlékünnepelet* tartottak a teológiai hallgatók 1991. november 15-én a kolozsvári belvárosi templomban. A szászéki szolgálatot Ilkei Árpád V. éves hallgató végezte. Az istentiszteletet követően a teológiai hallgatók szavalókórusa és énekkara szerepelt.

■ *A Dávid Ferenc Egylet előadásorozat*ot kezdett „Vallok hit- és életfelfogásomról“. Ennek keretében október 20-án Szász Ferenc brassói lelkész „En Istenem, én Istenem!“ címen, november 24-én dr. Rezi Elek teológiai tanár „Hiszek az emberben“ és december 15-én dr. Szabó Árpád rektor „Kinek mondanak engem az emberek?“ Hogyan látjuk ma Jézust? c. tartott előadást.

■ *Lelkész—pszichológus találkozót* tartottak 1991. október 25—27. között Csikszeredán. A megbeszéléseket Dósa Jenő marosvásárhelyi és Vargha Jenő kolozsvári pszichológus vezette. Egyházunk részéről a találkozón Ilkei Árpád V. és Sándor Szilárd III. éves teológiai hallgató vett részt.

■ *Peter Hewis, az angol unitárius egyház elnöke* 1991. október 2—9. között meglátogatta egyházunkat. Október 3-án részt vett az E. K. Tanács ülésén, délután istentiszteletet tartott a kolozsvári irisztelepi egyházközségben. Október 4-én látogatást tett az egyházi központban és a Teológiai Intézetben, délután Torda unitárius vonatkozású emlékeit tekintette meg, és este a nagyenyedi egyházközségben prédikált. Október 5-én meglátogatta a kőhalmi és úrmósi egyházközségeket, ahol esti istentiszteletet tartott. Október 6-án a sepsiszentgyörgyi és kálnoki egyházközségben végzett istentiszteletet. Október 7-én a baróti és székelyudvarhelyi templomépítést tekintette meg, majd látogatást tett a homoródjánosfalvi és homoródszentmártoni egyházközségekben. Október 8-án a székelydersi, szentábrahámi, csekefalvi és székelykeresztúri gyülekezeteket látogatta meg. Vidéki szolgálataira dr. Erdő János főjegyző kísérte el és öt tolmácsolta.

■ *Dr. George Williams Chico-i egyetemi tanár és neje dr. Gellérd Judit* Kaliforniából 1991. szeptember 29 — október 9. között látogatták meg egyházunkat. Útjuk fő célja a „Gellérd Imre alapítvány“ létrehozása volt, valamint ajándékként hozták magukkal az egyházi nyomdához szükséges számítógépet és lézer printert. Látogatásuk alkalmával dr. George Williams előadást tartott a Teológiai Intézetben „Vallás és szabadság“ címen.

■ *A Romániai Magyar Egyházak Elöljáróinak állandó értekezlete* ülést tartott 1991. október 16-án Szatmáron. Egyházunk részéről dr. Kovács Lajos püspök, Jenei Dezső főgondnok és Mikó Lőrinc előadótanácos vett részt a megbeszélésén.

Kelemen Imréné Bedő Boriska, Kelemen Imre ny. lelkész felesége, 1991. szeptember 29-én, 78 éves korában, Marosvásárhelyen elhunyt. 1913. október 26-án született Fogarason. Mint lelkészi végzettséggel rendelkező lelkészné és a Főtanács tagja hosszú évtizedeken át szolgálta egyházunkat. Október 1-én Kolcsár Sándor marosvásárhelyi esperes-lelkész búcsúztatta a marosvásárhelyi református temető ravatalozójából, október 2-án temették el az oklándi temetőbe. A gyászistentiszteleten az oklándi templomban imát Báró József esperes, beszédet Bencző Dénes homoródalmási esperes-lelkész mondott. A sírnál Bencző Dénes végezte a szolgálatot.

Kelemen Imre ny. lelkész, életének 89. évében, 1991. november 18-án meghalt. 1903. március 13-án született Homoródkarácsonyfalván. Teológiai tanulmányait a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián végezte 1927-ben. 1927—1929 között Homoródszentpálon, 1929—1930-ban Medgyesen, 1930—1933-ban Homoródújfaluban, 1933—1958 között Oklándon szolgált. 1958—1964 között politikai elítéltként raboskodott, kiszabadulása után 1964—1972. február 1-ig a lupény-vulkáni egyházközségben szolgált. Hosszú és egyházunk számára nehéz időszakban hűséggel teljesítette lelkészi hivatását. 1991. november 20-án temették az oklándi templomból az ottani temetőbe. A temetésen a lelkészi szolgálatot Bencző Dénes homoródalmási esperes-lelkész végezte. Az egyházi központ nevében Andrási György előadótanácsos mondott búcsúbeszédet.

Dr. Barabásy László főgondnok életének 75. évében, 1991. november 29-én Marosvásárhelyt elhunyt. 1917. március 14-én született Egeresen. A középiskolát a nagyenyedi református kollégiumban kezdte és a marosvásárhelyi református liceumban végezte. A kolozsvári Ferencz József Tudományegyetemen szerzett jogi diplomát. 1951-től tagja volt a Főtanácsnak; 1955-től 1969-ig a marosi egyházkör felügyelőgondnoka, 1969-től a főgondnoki tisztséget töltötte be. Hosszú évtizedekig mint világi vezető állott egyházunk szolgálatában. Tevékenységét az önzetlenség, áldozatkészség, bölcsesség, hűség és egyházszeretet jellemezte. 1991. december 2-án temették. A marosvásárhelyi templomunkban Kolcsár Sándor esperes-lelkész és dr. Kovács Lajos püspök mondtak temetési beszédet. A szabédi templomban Szabó Dezső kolozsvári lelkész imáját követően Kecskés Lajos helybeli lelkész és dr. Erdő János főjegyző mondott beszédet. A szabédi temetőben a sírnál Szabó Dezső lelkész mondott búcsúbeszédet.

Fekete Dezső árkosi lelkész 1991. december 12-én Árkoson elhunyt, életének 60. évében. 1931. április 24-én született Nyárádszentlászlón, 1951—1955 között végezte teológiai tanulmányait a Protestáns Teológiai Intézetben. 1955—1957 között Abásfalván, 1957—1981 között Felsőrákoson, 1981-től haláláig Árkoson végzett lelkészi szolgálatot. December 14-én az árkosi templomból temették a sepsiszentgyörgyi szemerjai temetőbe. A temetésen imát Májay Endre brassói, beszédet Gál Jenő nyugatjantai esperes-lelkész mondott. Az egyház nevében Dr. Szabó Árpád rektor, a felsőrákosi egyházközség nevében Kotecz József lelkész, az árkosi egyházközség nevében Nagy Zoltán lelkész mondott búcsúbeszédet. A sírnál Török Áron sepsiszentgyörgyi lelkész végzett szertartást.

Emléke legyen áldott!

Romániai Magyar Irodalmi Lexikon. Szépirodalom, közírás, tudományos irodalom, művelődés. II. kötet G-Ke. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest 1991. 734 l.

Ha valaki majd számba veszi a magyar lexikonok történetét, igen terjedelmes fejezetet szentelhet a RMIL-nak. Hiszen vannak az első illetve a második világháború idején torzóban maradt, túlméretezett lexikonaink (Tolnai Világlexikona, Gulyás Pál életrajzi lexikona), van egy világégésen átívelő, mindmáig csodált és felül nem múlt általános lexikonunk, a Révai Nagy Lexikon, melynek reprint kiadása éppen most van folyamatban. Akadnak újságírói felületességgel megírt és agyonideologizált lexikonaink. De egyik sem vállalta azt magára, amit a RMIL: a magyarság egy kisebbségbe szorított töredékének hetven-nyolcvan esztendejét felleltározni, a tudományos kutatással összegyűjtött eredményeket olvasmányosan bemutatni. És talán egyik lexikon megjelentetése elé sem gördítettek annyi akadályt, mint a RMIL elé.

Jóllehet hosszú e lexikon szerkesztői, munkatársi névsora, az, aki az ötletet felvetette, a lexikon-eszmét negyed századon át éltette, a kivitelezést összehangolta, a megjelentetést kiharcolta az idén 85. születésnapját ünneplő Balogh Edgár. Ő érezte úgy 1966-ban, Bod Péter *Magyar Athenása* megjelenésének 200. évfordulóján, hogy még a szemtanúk kihalása, a dokumentumok elkallódása előtt sürgősen számba kell venni az 1919 óta Romániához kötődő magyar nyelvű írásbeliséget. Az első szerkesztőbizottság nagy része kihalt Balogh Edgár mellől, voltak akik eltávoztak. Ő mindig megtalálta azokat, akik a gazdátlan pádzmát birtokukba vegyék. Még így is ma már az utolsó betűknél tartana a lexikon, ha a korabeli hivatalosságok nem gördítenek mindenféle akadályt a megjelentetés elé. Az I. kötet 1974-ben történt lezárásától 1981-ig hányódott, míg kompromisszumok árán sajtó alá kerülhetett. A II. kötet 1983 végére készült el, és kompromisszumok árán sem lehetett elérni kinyomtatását az 1989-es változás előtt. Azután pedig a nyomdák leállása, a papírhányjött közbe. Már csak reménykedhetünk, hogy az idén lezáruló III. kötet valamivel szerencsésebb lesz.

Nem véletlenül fordultak a hatóságok e lexikon ellen az 1970-es évek közepén, amikor még valamivel engedékenyebbek voltak a magyarsággal szemben, mint az 1980-as években. E lexikon ugyanis a legkézzelfoghatóbb bizonyítéka annak, hogy a Romániába szakadt két millió feletti magyarság önálló művelődési életre képes, kultúrát, irodalmat tud teremteni, s ez a kisebbségi kultúra minden nyomás, határzár ellenére nem szakítható el az összmagyar hagyományoktól. A lexikonszerkesztők épp politikai megfontolásból kellett hogy eleve korlátozzák a szócikkek teljességét. Még szerencsésebb eset volt, amikor néhány életrajzi-könyvészeti adat elhallgatásával elérték egy-egy inkriminálható szócikk sajtó alá kerülését. Ahol ez nem segített, ott a gyűjtő címszavak módszerét alkalmazták. Vagyis a személyt majd legfontosabb tevékenységi területénél említik, csak az oda vonatkozó eredményekről írva. Egyeseknél még az utalást is töröltették.